

ዳኞች፡- ዓሊ መሐመድ

ተክሊት ይመሰል

ቀነዓ ቂጣታ

ሰናይት አድነው

ጳውሎስ አርሺቦ

አመልካች፡- ዱራታ ባትሪ ካምፓኒ የቀረበ የለም

ተጠሪ፡- የኢትዮጵያ አዕምሯዊ ንብረት ፅ/ቤት የቀረበ የለም

መዝገቡ መርምረን ተከታዩን ፍርድ ሰጥተናል።

ፍ ር ድ

ጉዳዩ ከንግድ ምልክት ምዝገባ ጋር የተያያዘ ክርክር ሲሆን የተጀመረው የአሁኑ አመልካች ለተጠሪ ፅ/ቤት ያቀረበው የምዝገባ ጥያቄ መሰረት በማድረግ ነው። የአመልካች የንግድ ምልክት ይመዝገብልኝ ጥያቄ በተጠሪ ፅ/ቤት ውድቅ ከተደረገ በኋላ ይግባኝ ቅሬታውን ለፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ቢያቀርብም ተቀባይነት አላገኘም። የአሁኑ የሰበር አቤቱታ ያቀረበውም በተጠሪ ፅ/ቤት እና በፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ተፈፀመ የተባለውን የሕግ ስህተት አጣርቶ ለመወሰን ነው።

ከስር የጉዳዩ አመጣጥ ሲታይ አመልካች ለተጠሪ ፅ/ቤት ሚያዝያ 21 ቀን 2005 ዓ.ም ባቀረበው ማመልከቻ “DURA SUN” የሚል የንግድ ምልክት እንዲመዘገብለት የጠየቀ ሲሆን የአመልካች ጥያቄ ያስተናገደው በተጠሪ ፅ/ቤት ስር የተደራጀው ኢንዱስትሪዊ ንድፍ ጥበቃና ልማት ዋና የስራ ሂደት አመልካች እንዲመዘገብለት ያቀረበው “DURA SUN” የንግድ ምልክት በፅ/ቤቱ “DURA CELL” በሚል መጥሪያ ሰርተፍኬት ቁጥር 1987 ከተመዘገበ የንግድ ምልክት ጋር በአዋጅ ቁጥር 501/1998 አንቀፅ 7/1/ መሰረት ተመሳሳይ በመሆኑ የንግድ ምልክት ምዝገባ ጥያቄው ውድቅ ተደርጓል።

አመልካች በስራ ሂደቱ ውሳኔ ቅር በመሰኘት በፅ/ቤቱ ለተቋቋመው ይግባኝ ሰሚ ኮሚቴ አቤቱታው አቅርቦዋል። አመልካች ባቀረበው አቤቱታ ምንም እንኳ ሁለቱ የንግድ ምልክቶች “ዱራ” በሚለው ቃል አንድ አይነት ቢሆኑም “DURA SUN” የሚለው የንግድ ምልክት

በአነጋገር፣ በትርጉም እና በአቋሙ ጠቅላላ ሲታይ “DURA CELL” ከሚለው የንግድ ምልክትና ምርቶቹን በተመለከተ ጥሩ ስምና እምነት ያገኘበት በመሆኑ የንግድ ምልክቱ እንዲመዘገብለት ጠይቋል። ይግባኝ ሰሚ ኮሚቴው አጠቃላይ የክርክሩን ይዘት ካሰፈረ በኋላ “DURA CELL” ሎጎ ያለበት የንግድ ምልክት እ.ኤ.አ በ1996 ዓ.ም በፅ/ቤቱ የተቀማጭነት የምስክር ወረቀት በማግኘት በንግድ ምልክቱ ላይ የቀዳሚነት መብት /priority Right/ ያገኘ መሆኑን፣ የንግድ ምልክት ጥበቃ የሚደረግበት ዋነኛ ምክንያት ዕቃ በማምረት፣ በማከፋፈል ወይም አገልግሎት በመስጠት የንግድ ስራ ላይ የተሰማሩ ሰዎችን መልካም ስምና ዝና ለመጠበቅ እንዲሁም በተመሳሳይ ዕቃዎችና አገልግሎቶች መካከል መሳከርን ለማሳገድ ስለመሆኑ፣ በፅ/ቤቱ በቀዳሚነት ከተመዘገቡ የንግድ ምልክቶች ጋር ተመሳሳይነት ያላቸው እና መሳከርን የሚያስከትሉ ዕቃዎች ወይም አገልግሎቶች ሊመዘገቡ እንደማይገባ፣ ሁለቱም የንግድ ምልክቶች በዕይታ፣ በንባብ፣ በድምጽት ተመሳሳይነት ያላቸውና በህብረተሰቡ ዘንድ መሳከርን ሊፈጥሩ የሚችሉ መሆናቸውን ኮሚቴ መገንዘቡን፣ በተመሳሳይ ሁለቱ የንግድ ምልክቶችን ለባትሪ ምርት የሚያገለግሉ በመሆኑና ይህንንም ምርት የሚጠቀሙ ሽማግሌዎች ወይም አግባብነት ያላቸው የሕ/ሰቡ ክፍሎች በአንጻራዊነት ከሌሎች ምርቶች አኳያ ሲታይ ኢኮኖሚያዊ አቅማቸው እና የትምህርት ደረጃቸው ዝቅተኛ የሆኑ የሕብረተሰብ ክፍሎች የሚጠቀሟቸው ምርቶች በመሆናቸው ሁለቱም የንግድ ምልክቶች በአግባቡ ለይተው ይገዛሉ ብሎ መናገር አስችጋሪ ይሆናል። በመሆኑም አመልካች “DURA SUN” በሚል መጥሪያ እንዲመዘገብለት የጠየቀው የንግድ ምልክት ጋር ከዚህ በፊት በፅ/ቤቱ ከተመዘገበው “DURA CELL” ሎጎ የንግድ ምልክት ጋር ተመሳሳይና በሕብረተሰቡ ዘንድ መሳከርን ሊያስከትል የሚችል በመሆኑ የንግድ ምልክትና ኢንዱስትሪያል ንድፍ ጥበቃና ልማት ዋና የስራ ሂደት የሰጠው ውሳኔ ኮሚቴው ተቀብሎ አዕንቶታል በማለት ወስኗል።

የፅ/ቤቱ የበላይ ኃላፊም በይግባኝ ሰሚ ኮሚቴ የተሰጠው ውሳኔ በማዕደቅ ለአመልካች አሳውቀዋል። አመልካች በፅ/ቤቱ የተሰጠውን ውሳኔ በመቃወም ለፌዴራል ክፍተኛ ፍርድ ቤት ያቀረበው ይግባኝ አቤቱታ ተቀባይነት አላገኘም። የአሁኑ የሰበር አቤቱታ ያቀረበውም በተጠሪ ፅ/ቤት እና ፌዴራል ክፍተኛ ፍርድ ቤት የተሰጠው ውሳኔና ትዕዛዝ በመቃወም ለማስለወጥ ነው። የአመልካች ሰበር አቤቱታ መሰረታዊ ይዘትም ሁለቱም የንግድ ምልክቶች በዓለም ገበያ ተወዳዳሪ እንደሆኑ፣ የመጀመሪያ ሶስት ፊደሎች ተመሳሳይ በመሆናቸው ብቻ የንግድ ምልክቶቹ መሳከር ይፈጥራሉ ተብሎ መወሰኑ በአዋጅ ከተቀመጠው ትርጉም ውጭ ስለመሆኑ፣ በንባብ፣ በአተረጓጎምና ድምጽት አንድ ናቸው የተባለውም በአግባቡ አለመሆኑን፣ ፅ/ቤቱ አንድ የህብረተሰብ ክፍል ብቻ መሰረት በማድረግ ምዝገባ መከልከሉ የአመልካች መብት በእጅጉ የጣሰ በመሆኑ ሲታረም ይገባል የሚል ነው። የአመልካች አቤቱታ ተመርምሮ የአሁኑ አመልካች ለተጠሪ ባቀረበው የይግባኝ አቤቱታ ላይ እንደገለፀው “ዱራታ” የሚለውን ምልክት አስቀድሞ

ያስመዘገበውና በብዙ ሀገሮች አስመዘገቦ እየተገለገለ የሚገኝበት ከሆነ “DURA SUN” የሚለው “DURA CELL” ከሚለው የንግድ ምልክት ጋር የተመሳሰለ ነው ወይስ አይደለም? ለማለት “DURA” የሚለውን ቃል ለምን ተጠቀመ የሚለውን ምክንያት ለፍርድ ሐተታው እና መነሻ ማድረጉና በዚህም የተነሳ ያሳክራል ከሚል መደምደማያ የደረሰበትን አግባብነት ተጠሪን ባለበት ይጣራ ዘንድ ያስቀርባል ተብሏል። ተጠሪም ጥሪ ተደርጎለት ቀርቦ የበኩሉን መልስ የሰጠ ሲሆን ዋናው ፍሬ ጉዳይ የአመልካች የንግድ ምልክት ይመዘገብልኝ ጥያቄ ውድቅ የተደረገው በዕ/ቤቱ ቀደም ከተመዘገበው የንግድ ምልክት ተመሳሳይነት ያለውና መሳከርን የሚፈጥር መሆኑን ተረጋግጦ በመሆኑ የአመልካች የሰበር አቤቱታ ውድቅ እንዲደረግ አመልክቷል። የመልስ መልስም ቀርቦዋል።

ጉዳዩ አጠር አጠር ባለመልኩ ከላይ የተገለጸው ሲሆን ይህ ችሎትም ግራ ቀኙ በዕሁፍ ያደረጉት ክርክር ለሰበር አቤቱታ መነሻ ከሆነው ውሳኔ እና አግባብነት ካላቸው ድንጋጌዎች ጋር በማገናዘብ ተጠሪ እና የስር ከፍተኛ ፍርድ ቤት በሰጡት ውሳኔና ትዕዛዝ መሰረታዊ የሕግ ስህተት መፈፀም አለመፈፀሙን እንደሚከተለው መርምሮታል።

እንደመረመርነውም፡- አመልካች እንዲመዘገብለት ያቀረበው የንግድ ምልክት /trade mark/ “DURA SUN” የሚል ነው። ተጠሪ የአመልካች ጥያቄ ውድቅ ያደረገው በዕ/ቤቱ አስቀድሞ የተመዘገበ “DURA CELL” የሚል የንግድ ምልክት እንዳለና አሁን ለምዝገባ የቀረበው “DURASUN” በዕይታ፣ በንባብ እና በድምጸት ተመሳሳይነት ያለው በመሆኑ በህብረተሰቡ ዘንድ መሳከርን ይፈጥራል በሚል መነሻ ነው። የኢትዮጵያ አዕምሯዊ ንብረት ዕ/ቤት በአዋጅ ቁጥር 320/1995 አንቀፅ 6 ከተሰጡት ስልጣንና ተግባራት አንዱ የንግድ ምልክት መመዘገብ ስለመሆኑ መገንዘብ ተችሏል። የንግድ ምልክት ምዝገባና ጥበቃ አዋጅ ቁጥር 501/1998 የሰጠበት መሰረታዊ ዓላማ “ዕቃ በማምረት እና በማከፋፈል ወይም አግለግሎት በመስጠት የንግድ ስራ ላይ የተሰማሩ ሰዎችን መልካም ስም እና ዝና ለመጠበቅ እንዲሁም በተመሳሳይ ዕቃዎችና አገልግሎቶች መካከል መሳከርን ለማሰወገድ የንግድ ምልክት ጥበቃ ማድረግ በማስፈለግ” እንደሆነ በአዋጅ መግቢያ በግልፅ ተመልክቷል። በዚህ አዋጅ መሰረት ከቀዳሚ የንግድ ምልክት ጋር አንድ ዓይነት የሆነ ወይም መሳከርን ሊያስከትል የሚችል ተመሳሳይነት ያለው የንግድ ምልክት መመዘገብ እንደማይቻል በአንቀፅ 7 ንዑስ አንቀፅ 1 ተደንግጓል። በተያዘው ጉዳይ በተጠሪ ዕ/ቤት እ.ኤ.አ በ1996 ዓ.ም ተመዘገቦ የተቀማጭነት የምስክር ወረቀት ያገኘ፣ “DURA CELL” ተ ሎጎ ያለበት የንግድ ምልክት መኖሩን ያከራከረ ጉዳይ አይደለም። አመልካች እንዲመዘገብለት ያቀረበው የንግድ ምልክት “DURA SUN” የሚል መሆኑን አልተካደም። እነዚህ ሁለት ምልክቶች የጋራ የሆነ “ዱራ” የሚል መነሻ ቃል ያላቸው ከመሆኑ በተጨማሪ በዕይታ፣ በንባብ፣ በድምጸት ተመሳሳይነት ያላቸው ስለመሆኑ የተጠሪ ዕ/ቤት ባደረገው ማጣራት

አረጋግጧል። ምዝገባ የተጠየቀበት የንግድ ምልክት አስቀድሞ ከተመዘገበው የንግድ ምልክት በአብዛኛው የሕብረተሰብ ክፍል ወይም ተገልጋዮችና ሽማግሌዎች መሳከርን የሚፈጥር መሆኑን ግንዛቤ ከተወሰደበት ሊመዘገብ እንደማይገባ ከአዋጅ ቁጥር 501/1998 አንቀፅ 7 ድንጋጌ መሰረታዊ ይዘት የምንገነዘበው ነው። አመልካች እንዲመዘገብለት ያቀረበው የንግድ ምልክት “DURA SUN” አስቀድሞ ከተመዘገበው “DURA CELL” ባትሪ ተመሳሳይነት ያለው በመሆኑ በአብዛኛው የሕብረተሰብ ክፍል መሳከርን የሚፈጥር ነው። እንዲህ ከሆነ ደግሞ አመልካች ያቀረበው የምዝገባ ጥያቄ በተጠሪ ውድቅ መደረጉ ከላይ የተመለከተውን አዋጅ ዓላማና ግብ በአግባቡ ተፈጻሚ አድርጎአል ከሚባል በስተቀር በጉዳዩ መሰረታዊ የሕግ ስህተት መፈፀሙን አያሳይም። ከዚህ ጋር በተያያዘ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በሰ/መ/ቁ 57179 የካቲት 22 ቀን 2003 ዓ.ም በሰጠው ውሳኔ በንግድ ምልክት መመሳሰል በአንድ ምርት ወይም አገልግሎት ጋር በተገናኘ ሁኔታ የሕዝብ ግንዛቤ ያዛባ ወይም ሊያዛባ የሚችል፤ በሁለት ድርጅቶች መካከል መሳከርን የሚፈጥር ከሆነ ሕ/ሰቡ ሊያገኝ የሚገባው ሕጋዊ ጥበቃና ዋስትና በተሟላ ሁኔታ ተፈጻሚ ለማድረግ የሚያስችል በመሆኑ በተመሳሳይ የንግድ ምልክት ላይ ምዝገባ እንዲደረግ የሚቀርበው ጥያቄ ተቀባይነት እንደሌለው አስገዳጅ የሕግ ትርጉም ሰጥቷል። ይህ ችሎትም የሰጠው ገዥ የሕግ ትርጉም ደግሞ በተመሳሳይ ጉዳይ ላይ በሁሉም ደረጃ ባሉ ፍርድ ቤቶች ተፈጻሚነት ያለው ስለመሆኑ በአዋጅ ቁጥር 454/97 አንቀፅ 2/1/ ስር ተደንግጓል። በዚህ ሁሉ ምክንያት የአመልካች የንግድ ምልክት ምዝገባ ጥያቄ በተጠሪ ውድቅ መደረጉ እና የሰር ክፍተኛ ፍርድ ቤትም በአመልካች ያቀረበው ይግባኝ ቅሬታ መሰረዙ በአግባቡ ነው ብለናል። በዚህም ተከታዩን ወስነናል።

ው ሳ ኔ

1. የኢትዮጵያ አዕምሯዊ ንብረት ዕ/ቤት የሰጠው ውሳኔ፤ የፌዴራል ክፍተኛ ፍርድ ቤት በኮ/መ/ቁ 148038 በ3/10/2006 ዓ.ም የሰጠው ትዕዛዝ ፀንቷል።
2. በዚህ ፍርድ ቤት በተደረገው ክርክር ያስከተለው ወጪና ኪሳራ ግራ ቀኝ የየራሳቸውን ይቻሉ ብለናል።

መዝገቡ ዘግተን ወደ መዝገብ ቤት መልስናል። የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

AR AR